

دستورکار جهانی جایکا در بخش زیرساخت با تمرکز بردستاوردهای دفتر جایکا در ایران در بخش انرژی

حمایت از کشورهای جزیره‌ای اقیانوس آرام در تحقق هدف
استفاده صددرصدی از انرژی‌های تجدیدپذیر

این تجربیات، دانش، فناوری‌ها و تجارب توسعه‌ای ژاپن را با کشورهای دیگر به اشتراک می‌گذارد. جایکا در چارچوب دستورکار جهانی خود در بخش زیرساخت، در پی تحقق “جهانی است که در آن همه مردم بتوانند از برق مقرون‌به‌صرفه، قابل اعتماد و پایدار بهره‌مند شوند.” در حالی که هنوز حدود ۷۵۰ میلیون نفر در سراسر جهان به برق دسترسی ندارند، جایکا از کشورهای همکار در تقویت زیرساخت‌های انرژی، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، بهبود بهره‌وری انرژی و توسعه منابع انسانی برای دستیابی به رشد اقتصادی پایدار و بی‌طرفی کربنی حمایت می‌کند.

مطابق با راهبرد همکاری گذار انرژی جایکا، این تلاش‌ها همچنین به کشورهای طرف همکاری کمک می‌کند تا متناسب با شرایط کشور خود، هم به بی‌طرفی کربنی و هم به سیستم‌های انرژی مقرون‌به‌صرفه و قابل اعتماد دست یابند. جایکا با درک این موضوع که مسیرهای گذار انرژی در

از آغاز تمدن بشر، زمین منابع طبیعی لازم برای زندگی و توسعه را در اختیار انسان قرار داده است. امروزه انرژی‌های تجدیدپذیر مسیر مهمی برای دستیابی به آینده‌ای پاک‌تر و پایدارتر فراهم می‌کنند.

پس از بحران‌های نفتی دهه ۷۰ میلادی، ژاپن همکاری میان بخش‌های دولتی و خصوصی را در راستای تقویت امنیت انرژی، تنوع‌بخشی به منابع انرژی و ارتقای بهره‌وری انرژی گسترش داد. از طریق دهه‌ها نوآوری مستمر و توسعه سیاست‌گذاری‌ها، ژاپن دانش و تجربه گسترده‌ای در زمینه تأمین پایدار، کارآمد و سازگار با محیط زیست انرژی به دست آورده است. در حال حاضر، ژاپن به نرخ ۱۰۰ درصدی برق‌رسانی خانوارها دست یافته و از شبکه برق با کیفیت بسیار بالا برخوردار است؛ به نحوی که میانگین قطعی برق سالانه تنها حدود ۲۰ دقیقه است.

سازمان همکاری‌های بین‌المللی ژاپن (جایکا) با بهره‌گیری از

با این حال، تقاضای برق همچنان به دلیل رشد جمعیت، توسعه اقتصادی و تعرفه‌های نسبتاً پایین برق در حال افزایش است. همزمان، بهبود بهره‌وری انرژی و گسترش استفاده از

حمایت از توسعه منابع انرژی زمین‌گرمایی
در دره کافتی بزرگ در شرق آفریقا

انرژی‌های تجدیدپذیر از اولویت‌های ملی برای دستیابی به توسعه پایدار انرژی به شمار می‌رود.

برای پاسخ به این چالش‌ها، جایکا مجموعه‌ای از پروژه‌های همکاری فنی را در ایران اجرا کرده است که هدف آن‌ها تقویت ظرفیت‌های سازمانی، ارتقای دانش فنی و ترویج فناوری‌های سازگار با محیط زیست بوده است.

یکی از نخستین همکاری‌ها، یک دوره آموزشی کشور محور تحت عنوان “بهینه سازی مصرف انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر” بود که از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۶ برگزار گردید. در قالب این برنامه آموزشی، مهندسان و سیاست‌گذاران ایرانی در دوره‌های آموزشی ژاپن شرکت کردند تا از تجربیات این کشور در زمینه بهره‌وری انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر بهره‌مند شوند. این برنامه به تقویت دانش سازمانی و ترویج استفاده از روش‌های پیشرفته مدیریت انرژی در ایران کمک کرد. در اقدامی دیگر و با هدف تقویت دانش و ظرفیت سازمان‌های

کشورهای مختلف متفاوت است، راه‌حل‌های عملی و پایدار را ترویج می‌کند که میان اهداف زیست‌محیطی، امنیت عرضه انرژی و توسعه اقتصادی تعادل برقرار می‌سازند.

رویکرد جایکا بر چهار محور اصلی استوار است:

۱. تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های گذار انرژی؛
۲. توسعه و به‌کارگیری فناوری‌های نوین کربن‌زدایی؛
۳. تقویت وابستگی متقابل متعادل در تأمین انرژی منطقه‌ای (مانند شبکه برق آسه‌آن و استخر برق آفریقا)
۴. تضمین تأمین پایدار مواد معدنی حیاتی برای گذار انرژی.

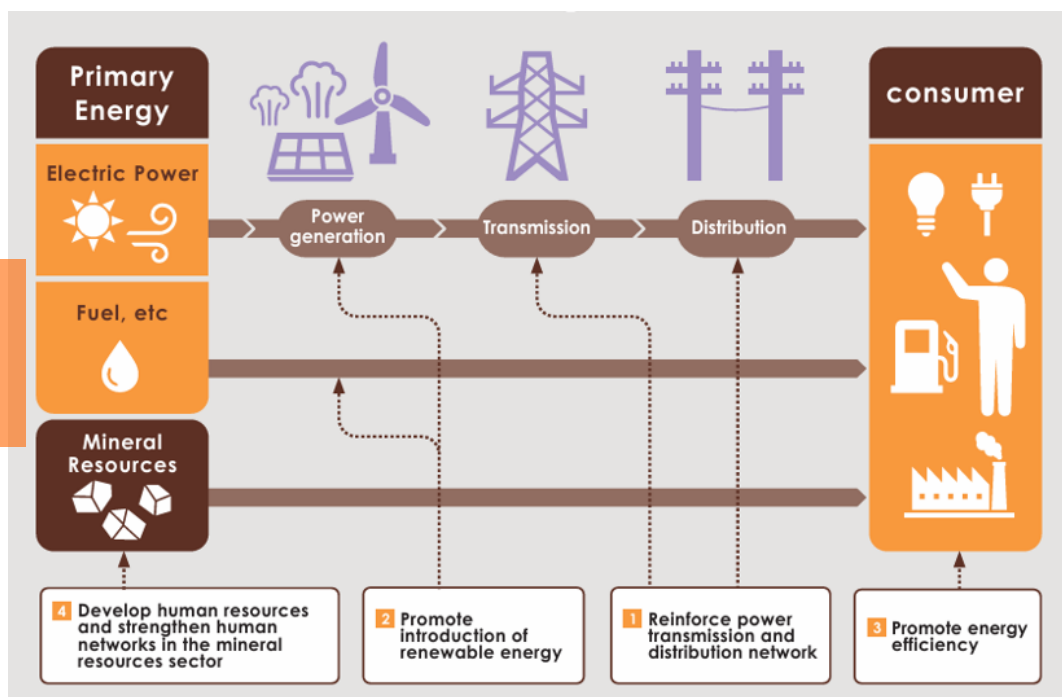
نتایج این تلاش‌ها در مناطق مختلف جهان قابل مشاهده است. برای مثال، در شرق آفریقا، دره کافتی بزرگ از منابع فراوان انرژی زمین‌گرمایی برخوردار است که منبعی پاک و پایدار از انرژی تجدیدپذیر محسوب می‌شود. کنیا از دهه ۸۰ میلادی توسعه این منابع را آغاز کرده و امروزه بیش از ۴۰ درصد برق این کشور از انرژی زمین‌گرمایی تأمین می‌شود.

وام‌های امتیازی جایکا در توسعه حدود نیمی از ظرفیت فعلی تولید برق زمین‌گرمایی کنیا نقش داشته‌است.

فراتر از توسعه زیرساخت‌ها، جایکا در زمینه توسعه منابع انسانی نیز فعالیت کرده تا کشورهای طرف همکاری بتوانند به طور مستقل توسعه منابع زمین‌گرمایی خود را پیش ببرند. بر پایه این تجربیات، جایکا از توسعه منابع زمین‌گرمایی در کشورهای همسایه کنیا مانند جیبوتی و اتیوپی نیز حمایت کرده است.

در میان کشورهای همکار جایکا، ایران یکی از همکاران مهم در حوزه ارتقای بهره‌وری انرژی و توسعه برق سازگار با محیط زیست بوده است. ایران به یکی از بالاترین نرخ‌های برق‌رسانی در جهان دست یافته است؛ به طوری که ۱۰۰ درصد جمعیت شهری و ۹۹٫۸ درصد روستاهای دارای ده خانوار یا بیشتر به شبکه سراسری برق متصل هستند.

تحقق بی‌طرفی کربنی:
نمودار رویکرد کاهش
انتشار دی‌اکسید کربن

دولتی از جمله مقامات محلی در زمینه شرکت‌های خدمات انرژی (ESCO)، جایکا پروژه‌های با عنوان “اجرای طرح‌های پایلوت برای معرفی الگوی شرکت‌های خدمات انرژی (ESCO) در ساختمان‌های دولتی جمهوری اسلامی ایران” را از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ اجرا نمود.

با توجه به افزایش مصرف انرژی در بخش‌های مسکونی و تجاری ایران، ترویج بهره‌وری و صرفه‌جویی انرژی در بخش ساختمان به یکی از اولویت‌های اصلی وزارت نیرو تبدیل شد. چارچوب ESCO یکی از ابزارهای مؤثر برای ارتقای بهره‌وری و صرفه‌جویی انرژی محسوب می‌شود.

در طول این پروژه همکاری فنی، جایکا از سازمان‌های همتای ایرانی در زمینه مطالعه سیاست‌ها و اقدامات ترویجی ESCO برای ساختمان‌های دولتی، تدوین مقررات و دستورالعمل‌ها، ایجاد چارچوب‌های سازمانی، انجام ممیزی انرژی و اجرای پروژه‌های پایلوت صرفه‌جویی انرژی حمایت کرد. این اقدامات زمینه را برای گسترش ابتکارات بهره‌وری انرژی در ایران فراهم ساخت.

جایکا همکاری‌های خود را از طریق پروژه “تدوین طرح کلی انرژی‌های پاک در جمهوری اسلامی ایران” در سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۰ گسترش داد. در پاسخ به درخواست دولت جمهوری

اسلامی ایران، این پروژه به ارزیابی شکاف‌های فنی موجود در زمینه بهره‌وری انرژی و اقدامات زیست‌محیطی میان ایران، ژاپن و سایر کشورهای توسعه‌یافته پرداخت. این ارزیابی حوزه‌های تولید برق، انتقال نیرو، پست‌های برق، شبکه‌های توزیع و همچنین مدیریت ترکیبات پلی‌کلروبی‌فنیل (PCB) را در بر می‌گرفت.

بر اساس ارزیابی‌های فنی جامع انجام‌شده در بخش برق ایران، تیم مطالعاتی جایکا چالش‌های کلیدی این بخش را شناسایی کرده، سرمایه‌گذاری‌های اولویت‌دار را پیشنهاد داد و سیاست‌های راهبردی لازم برای بهبود عملکرد زیست‌محیطی و ارتقای بهره‌وری انرژی در سراسر صنعت برق ایران را توصیه کرد. این طرح جامع، نقشه راه مهمی برای نوسازی و توسعه آتی بخش برق در ایران را فراهم می‌کند و از گذار بلندمدت ایران به سوی یک نظام انرژی پاک‌تر، کارآمدتر و پایدارتر حمایت می‌نماید.

جایکا با اتکا به دهه‌ها همکاری مشترک، همچنان متعهد به حمایت از تلاش‌های ایران؛ در جهت دستیابی به جهانی که در آن همه مردم بتوانند از انرژی مقرون‌به‌صرفه، قابل اعتماد، سازگار با محیط زیست و پایدار بهره‌مند شوند، می‌باشد.